

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ГІС -технології у агрономії»

Ступінь вищої освіти - Магістр
Спеціальність 201 «Агрономія»
Освітня програма «20 Аграрні науки та продовольство»
Рік навчання 2, семестр 3
Форма здобуття вищої освіти денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор навчальної
дисципліни Контактна
інформація лектора (e-
mail)

Козак Володимир Миколайович. доцент, кандидат с.-г. наук кафедра
грунтознавства та охорони ґрунтів ім. М.К. Шикули, корп. № 2, к. 23,
vmkozak@nubip.edu.ua

URL ЕНК на
навчальному порталі
НУБіП України

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Завдання курсу з дисципліни «ГІС-технології у агрономії» - сформувати у студентів теоретичні знання і практичні навички з використання ГІС-технологій при вирощуванні сільськогосподарських культур (моніторингу стану рослинності і ґрунту протягом вегетації), а також при дослідженнях ґрунтового покриву і проектуванні агроландшафту.

В результаті вивчення дисципліни студент ознайомиться з компонентами і основними функціями ГІС, методами просторового аналізу даних в ГІС, які використовуються при моніторингу посівів, при агрохімічних і ґрунтових дослідженнях, розгляне типи космічних знімків і принципи їх дешифрування, а також основні навігаційні супутникові системи і поширені системи координат. На підставі набутих знань студент зможе створювати електронні карти в ГІС-програмі, прив'язувати в заданій системі координат супутникові знімки, оцифровувати карту в ГІС-програмі, будувати цифрову модель рельєфу і на її основі виділяти елементи рельєфу і визначати площі, будувати агрохімічні картограми на основі даних агрохімічного обстеження полів, а також карти-завдання диференційного внесення добрив при запровадженні точного землеробства, самостійно розраховувати вегетаційні індекси при моніторингу полів протягом вегетації з метою планування диференційного внесення пестицидів і добрив.

Компетентності навчальної дисципліни:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії під час здійснення професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

- **ЗК1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
- **ЗК3.** Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК6.** Прагнення до збереження навколишнього середовища.

спеціальні (фахові) компетентності (Сту):

- **СК2.** Здатність аналізувати та оцінювати сучасні проблеми, перспективи розвитку та науково-технічну політику в сфері агрономії.
- **СК3.** Здатність створювати нові технології та застосовувати сучасні технології агрономії, враховуючи їх особливості та користуючись передовим досвідом їх

впровадження, розробляти наукові основи технологій сільськогосподарських культур.

виращування

- **СК5.** Здатність розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах на основі спеціалізованих концептуальних знань, що включають сучасні наукові здобутки у сфері агрономії.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни:

- **ПРН1.** Використовувати методологію наукових досліджень, спеціальні методи та інструменти експериментальних досліджень, сучасні методи обробки даних для розв'язання складних задач агрономії.
- **ПРН2.** Інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання складних теоретичних та/або практичних задач і проблем агрономії.
- **ПРН13.** Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Г одини (легії/практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1	2	3	4	5
3 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Загальні принципи організації і функціонування ГІС.	2/4	Використовувати методологію наукових досліджень, спеціальні методи та інструменти експериментальних досліджень, сучасні методи обробки даних для розв'язання складних задач агрономії. Інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання складних теоретичних та/або практичних задач і проблем агрономії.	Здача лабораторної роботи №1 і №2.	10
Тема 2. Просторовий аналіз в ГІС.	2/4	Використовувати методологію наукових досліджень, спеціальні методи та інструменти експериментальних досліджень, сучасні методи обробки даних для розв'язання складних задач агрономії. Інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання складних теоретичних та/або практичних задач і проблем агрономії.	Здача лабораторної роботи №3 і №4.	10
Всього за навчальну роботу модуль 1				20
Модульна контрольна робота 1 (30 тестових питань)				80
Разом Модуль 1				100

1	2	3	4	5
Модуль 2				
Тема 1. Дистанційне зондування Землі (ДЗЗ) як один з важливих методів при ґрунтово-ландшафтних дослідженнях.	2/4	Використовувати методологію наукових досліджень, спеціальні методи та інструменти експериментальних досліджень, сучасні методи обробки даних для розв'язання складних задач агрономії. Інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання складних теоретичних та/або практичних задач і проблем агрономії. Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії.	Здача лабораторної роботи №5.	10
Тема 2. Використання ГІС-технологій при дослідженнях ґрунтового покриву і моніторингу стану полів.	2/4	Використовувати методологію наукових досліджень, спеціальні методи та інструменти експериментальних досліджень, сучасні методи обробки даних для розв'язання складних задач агрономії. Інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання складних теоретичних та/або практичних задач і проблем агрономії. ПРН 13. Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії.	Здача лабораторної роботи №6.	10
Тема 3. Застосування ГІС-технологій у точному землеробстві.	2/4	Використовувати методологію наукових досліджень, спеціальні методи та інструменти експериментальних досліджень, сучасні методи обробки даних для розв'язання складних задач агрономії. Інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання складних теоретичних та/або практичних задач і проблем агрономії. Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії.	Здача лабораторної роботи №7 і №8.	10
Всього за навчальну роботу модуль 2				30
Модульна контрольна робота 2 (30 тестових питань)				70
Разом Модуль 2				100
Всього за 3 семестр $((100+100)/2)*0,7$				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний тощо).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Практичні роботи виконуються за завданням, яке є індивідуальним для кожного студента, тому продубльовані практичні роботи не зараховуються.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. У разі пропуску з поважних причин аудиторних занять студент має право їх відпрацювати за графіком консультацій. Відпрацювання аудиторних занять можуть бути здійснені впродовж 2-х тижнів (14 календарних днів), починаючи з моменту, коли студент має знову приступити до занять (завершилася дія відповідної поважної причини), але не пізніше дня початку залікового тижня у відповідному семестрі. Практичні заняття студенти відпрацьовують в комп'ютерній аудиторії кафедри після попереднього узгодження з викладачем, або самостійно при наявності у студента ПК або ноутбука і можливості встановити на обчислювальний пристрій потрібного програмного забезпечення (програми QGIS версії 3.18 і новіших, Google Earth Pro версії 7.3.3 і новіших, програми Excel з пакету програм MS Office 2013 і новіше). Для відпрацювання пропущеної практичної роботи необхідно: 1) отримати індивідуальне завдання до практичної роботи; 2) отримати матеріали для виконання практичних, а також відео - матеріали виконання практичних робіт у ГІС-програмі; 3) виконати практичну роботу. 4) здати виконану роботу. За роботи, що пропущені без поважних причин знімаються штрафні бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету). <i>Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком</i> узгодженим з деканатом і викладачем, самостійно опрацюють теми практичних (за відео - матеріалами) і самостійних завдань. Результати виконання (звіт про виконання практичних робіт за визначеною формою у форматі docx-файлу, а також заархівовані папки проєктів, створених у програмі QGIS під час виконання практичних робіт, з усіма використаними матеріалами - растрами, kml-файлами і xlsx-файлом з розрахунком нев'язки площ контурів) студенти надсилають в електронній формі на електронну адресу викладача. Після перевірки та оцінювання бали фіксуються з коротким поясненням суті зроблених помилок та знятих за це балів. Також практичні роботи захищають усно. Оцінки автоматично переносяться в журнал оцінок. Студент допускається до складання іспиту за умови відпрацювання всіх пропущених занять.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. **Донченко М. В. Геоінформаційні системи: навчальний посібник / М. В. Донченко, І. І. Коваленко.** - Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. - 132 с.
2. **Основи дистанційного зондування Землі: історія та практичне застосування: навч. посіб. / С. О. Довгий, В. І. Лялько, С. М. Бабійчук, Т. Л. Кучма, О. В. Томченко, Л. Я. Юрків.** - К.: Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2019. - 316 с.
3. **Система точного землеробства: підручник / Л.В. Аніскевич, Д.Г. Войтюк, Ф.М. Захарін, С.О. Пономаренко; за ред. Л.В. Аніскевича.** К: НУБіП України, 2018. - 566 с.
4. **Часковський О. Застосування ГІС у природоохоронній справі на прикладі відкритої програми QGIS: навч. посіб. / О. Часковський, Ю. Андрейчук, Т. Ямелинець.** - Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, Вид-во Простір-М, 2021. - 228 с.

Інформаційні ресурси:

1. www.gis-lab.info
2. <https://qgis.org/uk/site/>
3. <https://onesoil.ai/ru>
4. <https://www.cropwise.com/>
5. <https://eos.com/uk/products/landviewer/>
6. <https://agrichain.com.ua/>